

(1990)

6 Οκτωβρίου, 1990

[ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ/στής]

ΦΩΤΕΙΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ,

Ενάγουσα,

v.

M/V MEDITERRANEAN SEA ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Εναγομένων,

(Αγωγή Ναυτοδικείου Αρ. 26/90).

Ναυτοδικείο — Δικαιοδοσία — Forum conveniens — Διακριτική εξουσία αναστολής διαδικασίας παρά την ύπαρξη δικαιοδοσίας επί τω ότι η Κύπρος δεν είναι το Forum conveniens — Άσκηση της εξουσίας στην παρούσα υπόθεση υπέρ αναστολής της διαδικασίας.

Η ενάγουσα αξιολογεί γενικές και ειδικές αποζημιώσεις για τραύματα, που υπέστη συνεπεία κατ' ισχυρισμό αμελείας της εναγομένης 1 (Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Κύπρο), επί του πλοίου Mediterranean Sea, όταν το τελευταίο ήταν στην Αγκώνα, Ιταλίας. Η ενάγουσα είχε επιβιβασθεί επί του πλοίου με προορισμό την Ελλάδα. 5

Η εναγομένη υπέβαλε αίτηση αναστολής της διαδικασίας επί τω ότι η Κύπρος δεν είναι forum conveniens. Τέτοιο forum είναι η Ελλάδα. 10

Το Ανώτατο Δικαστήριο, αποδεχόμενο την αίτηση, αποφάσισε ότι η Κύπρος δεν είναι σε σύγκριση με την Ελλάδα το forum conveniens, καθόσον: 15

(1) Η μαρτυρία είναι στην Ελλάδα.

(2) Δεν υπάρχει τρόπος να εξαναγκασθούν οι μάρτυρες να έλθουν στην Κύπρο.

(3) Η δαπάνη προσκομίσεως της μαρτυρίας στην Κύπρο είναι πολύ μεγαλύτερη. 20

(4) Στο εισιτήριο μεταφοράς της ενάγουσας υπήρχε ρήτρα δικαιοδοσίας, που προσέδιδε αποκλειστική δικαιοδοσία στα δικαστήρια της Ελλάδας.

(5) Δεν προβλήθηκε νομικό ή πραγματικό κώλυμα ή λόγος μη 25

1 Α.Α.Δ. Κωνσταντοπούλου ν. Μ/Υ. Mediterranean κ.α.

σαστής απονομής δικαιοσύνης, αν η υπόθεση εκδικασθεί στην Ελλάδα.

- 5 (6) Οι αποφάσεις των Ελλαδικών Δικαστηρίων εκτελούνται εύκολα στην Κύπρο, ενόψει της ειδικής επί τούτω συνθήκης μεταξύ των δύο κρατών, που εκυρώθη με τον Νόμο 55/84.

Διάταγμα αναστολής διαδικασίας. Έξοδα εναντίον της καθ' ης η αίτηση.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

- The Eleftheria* [1969] 2 All E.R. 641·
- 10 *Veß Schwermaschinenbau-Kombinat "Ernst Thälman" Magdeburg G.D.R. v. Panerka Company Ltd.* (1979) 1 C.L.R. 483 at pp. 487-488·
- Stella v. Sayias* (1983) 1 C.L.R. 186·
- Logan v. Bank of Scotland and Others (No.2)* [1906] 1 K.B. 141·
- 15 *MacShannon v. Rockware Glass Limited* [1978] 1 All E.R. 625·
- Charles Guendjian v. Societe Tunisienne de Banque, S.A.* (1983) 1 C.L.R. 588·
- Spiliada Maritime Corporation* [1987] 1 Lloyds L.R. 1·
- 20 *Trendtex Trading Corporation and Another v. Credit Suisse* [1980] 3 All E.R. 721·
- Datamedia A.E. v. K.S.N. (Business Aids) Ltd.* (1990) 1 Α.Α.Δ.13.

Αίτηση.

- 25 Αίτηση από την εναγομένη 2 για αναστολή της διαδικασίας για το λόγο ότι η Κύπρος δεν είναι η πλέον βολική δικαιοδοσία.

Α. Χαβιαράς, για τους αιτητές.

Π. Σαρής, για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

- 30 Ο Δικαστής κ. Κούρρης ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση.

ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ: Η αιτήτρια εταιρεία-εναγόμενη 2, με την αίτηση αυτή ζητά αναστολή διαδικασίας της αγωγής για το λόγο ότι η Κύπρος δεν είναι πλέον βολική δικαιοδοσία (Forum Non Conveniens).

Η αίτηση στηρίζεται στην ένορκη δήλωση του κ. Σίμου Παπαδόπουλου, καθώς και στα Τεκμήρια 1 και 2. Το Τεκμήριο 1 είναι εισιτήριο με το οποίο ταξίδευε η καθ' ης η αίτηση- ενάγουσα επί του εναγομένου 1 πλοίου και το Τεκμήριο 2 είναι απόσπασμα του ημερολογίου της Γέφυρας του πλοίου, και φέρει ημερομηνία 22/4/1989. 5 10

Με την αγωγή της η ενάγουσα, ζητά ειδικές και γενικές αποζημιώσεις, για σωματικές βλάβες που υπέστη σε ατύχημα στις 22/4/1989, ενώ βρισκόταν επί του πλοίου "Mediterranean Sea", το οποίο διαχειριζόταν η εναγόμενη εταιρεία 2. Ο ισχυρισμός της ενάγουσας, είναι ότι το ατύχημα συνέβηκε ως αποτέλεσμα της αμέλειας και/ή παράβασης των καθηκόντων των εναγομένων 2. 15

Ενώ το πλοίο βρισκόταν στο λιμάνι της Αγκώνας Ιταλίας, το οποίο επρόκειτο να αναχωρήσει για την Πάτρα Ελλάδας, η ενάγουσα πάρακαρε το αυτοκίνητό της στο πλοίο και στην προσπάθειά της να εξέλθει του αυτοκινήτου, γλίστρησε στο πάτωμα του πλοίου και κτύπησε στον αριστερό της αγκώνα. Η απόφαση του Δικαστηρίου για αναστολή της διαδικασίας, αποτελεί άσκηση διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου επί των γεγονότων που είναι ενώπιόν του. Σχετική απόφαση για το πως ασκεί τη διακριτική του ευχέρεια το Δικαστήριο, είναι η υπόθεση *The Eleftheria* [1969] 2 All E.R. 641, όπου αναφέρονται τα εξής: 20 25

"In exercising its discretion the Court should take into account all the circumstances of the particular case. In particular, but without prejudice to taking into account all the circumstances of the particular case, the following matters, where they arise, may properly be regarded:- (i) 30

in what country the evidence on the issues of fact is situated, or more readily available, and the effect of that on the relative convenience and expense of trial as between the English and foreign Courts;

5 (ii) whether the law of the foreign Court applies, and if so, whether it differs from English law in any material respects;

(iii) with what country either party is connected and how closely;

10 (iv) whether the defendants genuinely desire trial in the foreign country, or are only seeking procedural advantages;

(v) whether the plaintiffs would be prejudiced by having to sue in the foreign Court because they would-

15 (a) be deprived of security for that claim;

(b) be unable to enforce any judgment obtained;

(c) be faced with a time-bar not applicable in England, or,

20 (d) for political, racial, religious or other reasons be unlikely to get a fair trial."

25 Οι αρχές που αναφέρονται στην υπόθεση *The Eleftheria* (ανωτέρω), υιοθετήθηκαν στην υπόθεση *Veb Schwermaschinenbau- Kobinat "Ernst Thalman" Magdebury G.D.R. v. Panerka Company Ltd.* (1979) 1 CLR 483, στις σελίδες 487-488.

Στην υπόθεση *Panayiotis Stella v. Constantinos Sayias* (1983) 1 CLR 186, έχει αποφασιστεί ως εξής: (το σχετικό απόσπασμα βρίσκεται στη σελίδα 188)

"That the Court is vested with a discretion to refuse

the exercise of jurisdiction in a proper case and has inherent jurisdiction to stay an action brought within the jurisdiction in respect of a cause of action which arose out of the jurisdiction, if satisfied that no injustice will be done thereby to the plaintiff and that the defendant would be subject to such injustice in defending the action as would amount to vexation and oppression to which he should not be subjected if he were sued in another accessible Court where the cause of action arose;" 5

Στη σελίδα 193 της ίδιας υπόθεσης, το Δικαστήριο έκανε αναφορά στην υπόθεση *Logan v. Bank of Scotland & Others (No. 2)* [1906] 1 K.B. 141 και αναφέρθηκε σε αποσπάσματα των σελίδων 150, 151 και 152. Στη σελίδα 150 αναφέρεται: 10

"The Court should, on the one hand, see clearly that in stopping an action it does not do injustice, and, on the other hand, I think the Court ought to interfere whenever there is such vexation and oppression that the defendant who objects to the exercise of the jurisdiction would be subjected to such injustice that he ought not to be sued in the Court in which the action is brought, to which injustice he would not be subjected if the action were brought in another accessible and competent Court". 15 20

Και στις σελίδες 151-152 της *Logan* (ανωτέρω), αναφέρονται τα εξής: 25

"...but where the difficulty for the defendant of trying in the country in which the action is brought is such that it is impracticable to properly try the case by reason of the difficulty of procuring the attendance of busy men as witnesses, and keeping them during a long trial, and of having to deal with masses of books, documents, and papers which are not in the country where the action is brought, and of dealing with law foreign to the tribunal, it appears to me that a case of vexation in some 30

circumstances may be made out if the plaintiff chooses to sue in that country rather than in that where everybody is and where all the witnesses and material for the trial are."

5 Επίσης σχετική είναι η υπόθεση *MacShannon v. Rockware Glass Limited* [1978] 1 All E.R. 625, όπου στη σελίδα 630 για το θέμα της αναστολής αναφέρονται:

10 "In order to justify a stay two conditions must be satisfied, one positive and the other negative: (a) the defendant must satisfy the court that there is another
15 forum to whose jurisdiction he is amenable in which justice can be done between the parties at substantially less inconvenience or expense, and (b) the stay must not deprive the plaintiff of a legitimate personal or juridical advantage which would be available to him if he invoked
the jurisdiction of the English court'....".

20 Στην υπόθεση *Stella* (ανωτέρω), στις σελίδες 200-201 που έχω αναφέρει προηγουμένως, το Εφετείο επιβεβαίωσε την απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου, να δώσει την αναστολή και πράττοντας, απέδωσε ιδιαίτερη σημασία
στο γεγονός ότι οι μάρτυρες ήταν από την Ελλάδα και δεν υπήρχε δυνατότητα εξαναγκασμού τους να έρθουν στην
Κύπρο. Το σχετικό απόσπασμα αναφέρει:

25 "If this case is allowed to be tried in Cyprus, the defendant will be deprived of his right to summon such witness and have the chance to examine her to prove his case. This, most probably, would cause tremendous injustice to the defendant and will be oppressive and vexatious. Therefore, I am satisfied that the present case
30 is not only a case which would have more conveniently been tried in Greece, but a case in which, if the proceedings are allowed to continue in Cyprus, then, very likely, irreparable loss and injustice will be caused to the defendant. In the circumstances, I find that the discretionary power of the Court must be exercised in

favour of the defendant."

Σχετική επίσης, είναι η υπόθεση *Charles Guendjian v. Societe Tunisienne de Banque, S.A.* (1983) 1 CLR 588 και η Αγγλική απόφαση του House of Lords, που είναι η *Spiliada Maritime Corporation* [1987] 1 Lloyds L.R. 1.

5

Οι λόγοι που στηρίζεται η αίτηση των αιτητών, όπως τους έχει συνοψίσει ο δικηγόρος της αιτήτριας εταιρείας, είναι βασικά τρεις:

(1) Η ύπαρξη της ρήτηρας δικαιοδοσίας στην παράγραφο "Κ" του εισιτηρίου που εκδόθηκε στην καθ' ης αίτηση-ενάγουσα (Τεκμήριο 1), ότι δηλαδή η καθ' ης αίτηση-ενάγουσα έχει αποδεχθεί διά της πληρωμής και παραλαβής του εισιτηρίου την αποκλειστική δικαιοδοσία των Ελληνικών Δικαστηρίων στον Πειραιά και με ισχύον δίκαιο το Ελληνικό. Η ρήτρα δικαιοδοσίας κάτω από την παράγραφο "Κ" που είναι στην Αγγλική γλώσσα, η μετάφρασή της, όπως φαίνεται από την ένορκη δήλωση του κ. Σίμου Παπαδόπουλου, είναι η ακόλουθη:

10

15

"Όλες οι απαιτήσεις και διαφορές με βάση το εισιτήριο τούτο, θα αποφασίζονται αποκλειστικά από τα Δικαστήρια του Πειραιά, σύμφωνα με τον Ελληνικό Νόμο. Οι Νόμοι οιασδήποτε άλλης χώρας, αποκλείονται."

20

(2) Το ταξίδι το οποίο είχε αναλάβει η εναγόμενη εταιρεία 2 να μεταφέρει την ενάγουσα, ήταν ταξίδι μεταξύ Αγκόνας Ιταλίας και Πατρών Ελλάδας, χώρες που είναι εκτός δικαιοδοσίας των κυπριακών Δικαστηρίων.

25

(3) Οι μάρτυρες που ήταν παρόντες στο ατύχημα είναι από την Ελλάδα και όχι Κύπριοι (Τεκμήριο 2). Τότε αποτελούσαν μέρος του πληρώματος του πλοίου, αλλά τώρα δεν είναι πλέον στην εργοδοσία της αιτή-

30

τριας εταιρείας.

5 Η επιχειρηματολογία του δικηγόρου της αιτήτριας εταιρείας, αναφορικά με την 3η παράγραφο ανωτέρω, είναι ότι όλη η μαρτυρία προς υπεράσπιση των εναγομένων αλλά και της ενάγουσας, βρίσκεται στην Ελλάδα και όχι στην Κύπρο και τα έξοδα για να προσκομισθεί όλη αυτή η μαρτυρία στην Κύπρο είναι κατά πολύ μεγαλύτερα απ' ότι για να προσκομισθεί ενώπιον Ελληνικού Δικαστηρίου. Επιπλέον, το γεγονός ότι οι μάρτυρες είναι Έλληνες εξασφαλίζει στην εναγόμενη εταιρεία τη δυνατότητα να 10 τους εξαναγκάσει να εμφανιστούν ενώπιον του Δικαστηρίου, εάν χρειαστεί, για να δώσουν μαρτυρία. Τέτοια δυνατότητα δεν παρέχεται στην αιτήτρια εταιρεία, αν η υπόθεση εκδικαστεί στην Κύπρο. Δεν υπάρχει δυνατότητα, 15 υπέβαλε ο δικηγόρος της αιτήτριας εταιρείας, να εξαναγκασθούν οι μάρτυρες να έρθουν στην Κύπρο για να δώσουν μαρτυρία.

20 Σχετικά με την παράγραφο 1, η αιτήτρια εταιρεία διατείνεται ότι με βάση το έγγραφο (Τεκμήριο 1) που προσκόμισαν, έχει αποδειχθεί ότι υπάρχει συμφωνία μεταξύ των μερών ότι δικαιοδοσία έχουν τα Ελληνικά Δικαστήρια. Ο ισχυρισμός αυτός είναι σε συνάρτηση με τη βολική διαδικασία. Δεν υπάρχει ξεχωριστό αίτημα ότι πρέπει να υπάρξει αναστολή της διαδικασίας, για το λόγο ότι αποκλειστική 25 δικαιοδοσία έχουν τα Ελληνικά Δικαστήρια.

30 Αναφορικά με το βάρος της απόδειξης, ο δικηγόρος της αιτήτριας εταιρείας υποστήριξε ότι το βάρος της απόδειξης ότι δεν πρέπει να παραχωρηθεί η αναστολή δικαιοδοσίας, δεν βαρύνει την αιτήτρια εταιρεία, αλλά βαρύνει την καθ' ης η αίτηση, διότι υπάρχει ενώπιον του Δικαστηρίου το Τεκμήριο 1, από το οποίο προκύπτει σαφώς ότι υπάρχει συμφωνημένη δικαιοδοσία. Υποστήριξε δε την επιχειρηματολογία του, ο δικηγόρος της αιτήτριας εταιρείας, στην υπόθεση *Trendtex Trading Corporation and*

Another v. Credit Suisse [1980] 3 All E.R. 721 και ειδικότερα στις σελίδες 734 και 735.

Αναφορικά με την παράγραφο 2, ο δικηγόρος της αιτήτριας εταιρείας, ανέφερε ότι το ατύχημα συνέβηκε επί του πλοίου στην Αγκόνα Ιταλίας, εκτός δικαιοδοσίας των Κυπριακών Δικαστηρίων. 5

Οι λόγοι που προβάλλει ο δικηγόρος της καθ' ης η αίτηση-ενάγουσας, για να αποδείξει ότι το καλύτερο Forum είναι η Κύπρος, περιέχονται στην ένορκη δήλωση της Στάλως Χατζηγιάννη Ιωσήφ. Αναφέρεται στην ένορκη δήλωση ότι η αιτήτρια-εναγόμενη 2 εταιρεία, είναι εγγεγραμμένη στην Κύπρο με έδρα τη Λευκωσία και ότι τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας είναι στην Κύπρο και ότι τυχόν δικαστική απόφαση υπέρ της ενάγουσας θα είναι εκτελεστέα στην Κύπρο, ενώ δικαστική απόφαση η οποία θα ληφθεί σε Δικαστήριο άλλης χώρας θα καταστήσει αδύνατη και/ή θα καθυστερήσει περισσότερο τη διαδικασία εκτελέσεως αυτής, εις βάρος της ενάγουσας. 10 15

Έχω εξετάσει με πολλή προσοχή την επιχειρηματολογία της κάθε πλευράς, καθώς και τη μαρτυρία ενώπιόν μου και με βάση τις αρχές που ανέλυσα πιο πάνω, κατέληξα στο συμπέρασμα για τους πιο κάτω λόγους, ότι η βολική δικαιοδοσία (Forum of Conveniens) είναι η Ελλάδα. 20

Όλη η μαρτυρία προς υπεράσπιση των εναγομένων, αλλά και η μαρτυρία για απόδειξη του αιτήματος της ενάγουσας - αφού η ενάγουσα είναι εξ Ελλάδος - βρίσκεται στην Ελλάδα και όχι στην Κύπρο. Επειδή οι μάρτυρες είναι στην Ελλάδα και το ατύχημα συνέβηκε εκτός Κύπρου και πολύ πιο πλησίον της Ελλάδας παρά στην Κύπρο, τα έξοδα για να προσκομισθεί όλη αυτή η μαρτυρία στην Κύπρο είναι κατά πολύ μεγαλύτερη απ' ότι για να προσκομισθεί ενώπιον Ελληνικού Δικαστηρίου. Επιπλέον, αν η υπόθεση εκδικαστεί στην Κύπρο δεν υπάρχει δυνατότητα να εξαναγκαστούν οι μάρτυρες να έρθουν 25 30

στην Κύπρο για να δώσουν μαρτυρία. Περαιτέρω, υπάρχει η ρήτρα δικαιοδοσίας όπου εμφανίζεται εκ πρώτης όψεως, ότι έχει συμφωνηθεί ότι το εφαρμοστέο δίκαιο είναι το Ελληνικό και τα Δικαστήρια που θα επιληφθούν των διαφορών των υποθέσεων είναι τα Δικαστήρια Πειραιώς, Ελλάδα.

Δεν υπάρχει οποιαδήποτε μαρτυρία από πλευράς της ενάγουσας-καθ' ης η αίτηση, ότι εάν τυχόν επιδίωκε την απαίτησή της στην Ελλάδα θα είχε οποιοδήποτε κώλυμα είτε νομικό, είτε πραγματικό, είτε υπήρχε οποιοσδήποτε λόγος από τον οποίο θα προέκυπτε μη απονομή σωστής δικαιοσύνης προς αυτήν. Αναφορικά με τον ισχυρισμό της ότι τυχόν απόφαση υπέρ της ενάγουσας θα την στερήσει από το πλεονέκτημα που έχει επικαλούμενη δικαιοδοσία της Κύπρου, και ότι τυχόν δικαστική απόφαση η οποία θα ληφθεί σε Δικαστήριο άλλης χώρας θα καταστήσει αδύνατη και/ή θα καθυστερήσει περισσότερο τη διαδικασία εκτέλεσής αυτής, εις βάρος της ενάγουσας, δεν ευσταθεί, διότι η εκτέλεση αποφάσεων των Δικαστηρίων της Ελλάδας διέπεται από τον Κυρωτικό της Σύμβασης Νομικής Συνεργασίας μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Ελληνικής Δημοκρατίας σε θέματα Αστικού, Οικογενειακού, Εμπορικού και Ποινικού Δικαίου Νόμο 1984 (Νόμος 55/84), που απλοποίησε την εκτέλεση στην Κύπρο αποφάσεων των Ελληνικών Δικαστηρίων (Βλ. *Datamedia A.E. (εξ Ελλάδος) ν. Κ.Σ.Ν. (Business Aids) Ltd.*, Πολιτική Έφεση αρ. 7423, που εκδόθηκε στις 15/1/1990*.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, στην άσκηση της διακριτικής μου ευχέρειας, αναστέλλω τη διαδικασία της αγωγής με έξοδα εις βάρος της ενάγουσας-καθ' ης η αίτηση. Τα έξοδα να υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή.

Αίτηση επιτρέπεται με έξοδα.

* (1990) 1 C.L.R.13.